

Siðanefnd Blaðamannafélags Íslands.

Mál nr. 6/2010-2011

Kærandi: Björgólfur Thor Björgólfsson.

Kærðu: Fréttastofa RÚV,
Óðinn Jónsson, fréttastjóri og
Sigrún Davíðsdóttir, fréttamaður.

Kæruefni: Umfjöllun í „Speglinum“ um aflandsfélög Landsbankans.

Málsmeðferð:

Kæra barst siðanefnd með bréfi, dags. 15. nóvember 2010 ásamt fylgigögnum. Málið var tekið fyrir á fundi 25. nóvember og ákveðið að óska eftir staðfestingu á umboði talsmanns kæranda og að því fengnu að óska eftir greinargerð frá kærðu. Fullnægjandi umboð talsmanns kæranda barst 1. desember og greinargerð kærðu 7. desember. Málið var tekið fyrir á fundi siðanefndar 21. desember og 4. janúar 2011.

Málavextir:

Í hinum kærða pistli fjallaði kærða, Sigrún Davíðsdóttir fréttamaður, um mál sem er til meðferðar hjá embætti sérstaks saksóknara. Málið snýst um ásakanir á hendur fyrrverandi stjórnendum Landsbankans um markaðsmisnotkun þeirra, þar sem þeir hafi ekki gert grein fyrir því með skýrum hætti, gagnvart verðbréfamarkaði, að svokölluð „aflandsfélög“, sem skráð voru hluthafar í bankanum og versluðu með hlutabréf í honum, hafi raunverulega verið í eigu bankans eða tengdra aðila. Eitt þessara félaga *Empennage* var í pistlinum tengt nafni kæranda með orðunum að það væri „...samslungið Samson eignarhaldsfélagi í eigu feðganna Björgólfs Guðmundssonar og Björgólfs Thors“. Kærða byggði umfjöllun sína m.a. á skýrslu rannsóknarnefndar Alþingis og lánayfirliti Kaupþings frá september 2008. Upplýst er að kærða byggði umfjöllun sína m.a. á eftirfarandi tilvitnun úr 10.4.5. kafla í skýrslu rannsóknarnefndarinnar:

„Við frekari eftirgrennslan rannsóknarnefndar Alþingis á síðustu stigum rannsóknar sinnar kom í ljós að Landsbankinn gaf út nýtt hlutafé, alls 6,8 milljarða að markaðsvirði eða 172 milljónir að nafnvirði, í ágúst 2007 sem var 1,5% af útistandandi hlutum eftir hlutafjárukningu. Alls voru þá útistandandi tæpir 1,2 milljarðar að nafnvirði í félaginu. Á sama tíma lánaði Kaupþing Landsbankanum fyrir þessari aukningu hlutafjár í bankanum í gegnum félagið *Empennage* sem keypti alls 115 milljónir að nafnvirði. Hér vaknar því sú spurning hvort eiginfjárlutfall bankans hafi hækkað án raunverulegs eiginfjárframlags. Breyting á samþykktum félagsins til aukningar hlutafjárins var undirrituð 31. júlí 2007 af Björgólfi Guðmundssyni, Svöfu Grönfeldt og Þorgeiri Baldurssyni“.

Kærandi telur að fréttamaðurinn hafi dregið rangar ályktanir af þessari umfjöllun í rannsóknarskýrslunni um tilkynningu um breytingu á samþykktum Landsbankans um aukningu hlutafjár, sem undirrituð var 31. júlí 2007, og talið að um hlutafjárukningu í *Empennage* væri að ræða og félagið þar með tengt Samson. Eftir kvörtun kæranda til kærðu grennsaðist kærða eftir því hjá höfundum rannsóknarskýrslunnar hver réttur skilningur á umfjölluninni væri. Fékk hún staðfest að umfjöllunin ætti við um hluthafafund í Landsbankanum en ekki í *Empennage*. Í framhaldi þess var svofelld athugasemd eða leiðrétting sett inn á vef RÚV og tengd pistlinum þar sem hann birtist:

„Hið rétta er að það var verið að breyta samþykktum Landsbankans, ekki Empennage. Samþykktunum var breytt vegna hlutafjárukningar. Hlutafjárukningin var gerð með kaupum Empennage, með láni frá Kaupþingi. Hlutaféð var því ekki selt á markaði heldur var því komið út með því að láta aflandsfélag í eigu bankans kaupa það. Því dregur rannsóknarnefndin í efa að um raunverulega hækkun á eiginfjárframlagi sé að ræða. Bankaráð og æðstu stjórnendur bankans vissu vel hvernig þessi hlutafjárukning varð.“

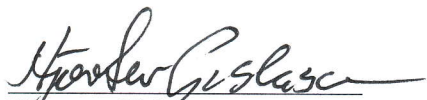
Umfjöllun:

Í skýrslu rannsóknarnefndar Alþingis, sem hinn kærði fréttamaður byggði umfjöllun sína m.a. á, er bent á að kærandi hafi verið stærsti hluthafi Landsbankans í gegnum eignarhald sitt í Samson en það félag er nú undir gjaldþrotaskiptum. Þá hefur komið fram að samkvæmt lánayfirliti Kaupþings frá september 2008, sem hinn kærði fréttamaður byggði einnig á, eru lán til *Empennage* talin með lánnum Samson en með ábyrgð Landsbankans. Megininntak pistilsins er um hvernig átta svokölluð „aflandsfélög“ Landsbankans voru notuð til meintrar markaðsmisnotkunar og að kerfið sem Landsbankinn notaði hafi bæði verið flókið og ógagnsætt. Siðanefnd telur greindar heimildir fullnægjandi til umfjöllunar um málefnið og þar með um kæranda. Hann verður að una því að um hann sé fjallað í þessu samhengi. Siðanefnd telur að hinn kærði fréttamaður hafi vandað upplýsingaöflun sína, úrvinnslu og framsetningu, þrátt fyrir að í ljós hafi komið að hann hafi ranglega talið að í skýrslu rannsóknarnefndarinnar hafi verið fjallað um hækkun hlutafjár í *Empennage* þegar átt var við hækkun hlutafjár í Landsbankanum. Þetta atriði, sem reyndar var leiðrétt í vefútgáfu, getur eitt og sér, ekki talist vera brot á siðareglum, enda ekki aðalatriði pistilsins. Þá er enn fremur vísað til þess að kærandi er ekki nefndur í því samhengi heldur Björgólfur Guðmundsson og Samson.

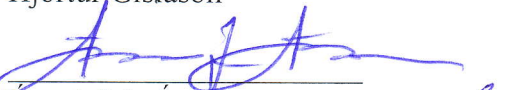
Úrskurður:

Kærðu hafa ekki brotið gegn siðareglum.

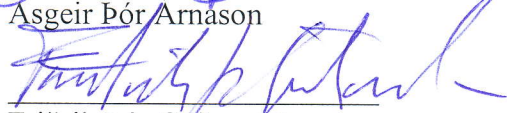
Reykjavík, 4. janúar 2011.

Hjörtur Gíslason

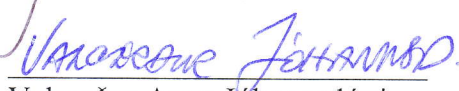
Ásgeir Þór Arnason

Friðrik Þór Guðmundsson

Jóhannes Tómasson

Valgerður Anna Jóhannsdóttir